

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

Acest proiect este implementat
în parteneriat cu UNICEF

Acest proiect este co-finanțat și
implementat de UN Women

Raport privind implicarea femeilor în procesul decizional din municipiul Cahul

Autori:

Alexandru Fală (Expert-Grup)

Tatiana Seredenco (Asociația Azi)

Cahul

2022

Cuprins

Introducere	3
Metodologia	3
Aspecte privind situația demografică din municipiul Cahul	4
Rolul femeilor în cadrul autorității publice locale	4
Implicarea femeilor în cadrul activităților de consultare a populației realizate de administrația publică locală	7
Concluzii și recomandări.....	7

Lista de tabele

Tabelul 1. Distribuția pe sexe a angajaților unor sub-diviziuni ale primăriei municipiului Cahul	4
Tabelul 2. Distribuția pe sexe a membrilor consiliului municipal Cahul	5

Lista de figuri

Figura 1. Structura populației municipiului Cahul	4
Figura 2. Ponderea femeilor în consiliul municipal Cahul și în Consiliul raional Cahul	6
Figura 3. Repartizarea pe sexe a participanților la audierile publice.....	7

Introducere

Proiectului UN Women „Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni” are un pilon dedicat activităților de mentorat pentru organizațiile non-guvernamentale în domeniul politicilor publice sensibile la gen. Proiectul presupune asigurarea asistenței din partea Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” pentru Asociația Obștească ”AZI” (AO AZI) din mun. Cahul în vederea elaborării unei analize ce ține de dimensiunea de gen, care ulterior va servi drept reper pentru elaborarea unor politici sensibile la gen la nivel local.

AO AZI, deja, are experiență de conlucrare cu Centrul Analitic Independent ”Expert Grup”. De exemplu, între 2019 și 2021, AO AZI, Asociația Obștească ”Pas cu Pas regiunea Sud” și primăria mun. Cahul în parteneriat cu Centrul Analitic Independent ”Expert Grup” au creat Coaliția Locală - platformă ce întrunește diferiți actori comunitari: reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, ai mediului academic și ai businessului și are drept scop consolidarea participării cetățenilor în procesul decizional la nivel local. Totodată, datorită acestei colaborări a fost inițiată bugetarea participativă în municipiul Cahul.

În cadrul proiectului „Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni” analiza realizată de către AO „AZI” cu suportul Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” s-a focusat pe diagnosticarea implicării femeilor în procesul decizional din mun. Cahul. Studiul se va axa pe analizarea următoarelor aspecte:

- Rolul femeilor în cadrul autorităților publice locale;
- Implicarea femeilor în cadrul activităților de consultare a populației realizate de administrația publică locală;
- Implicarea femeilor în procesul bugetar și decizional local;
- Cum putem îmbunătăți implicarea femeilor în procesul decizional din mun. Cahul.

Metodologia

Studiul și-a propus să răspundă la două întrebări: „Dacă femeile sunt reprezentate și au poziții importante în cadrul organelor administrației publice locale (Primărie și Consiliul Municipal)?” și „Dacă femeile se implică în activitățile de consultare a cetățenilor desfășurate de primărie (audieri publice, grupuri de lucru, întâlniri în cartier)?”. Pentru realizarea studiului au fost preluate date din mai multe surse:

- ✓ site-ul primăriei Mun. Cahul (<http://primariacahul.md>);
- ✓ date preluate de la primăria municipiului Cahul;
- ✓ liste de participare la Audierile Publice Locale din 2020 și 2022 și rapoarte post audieri;
- ✓ date preluate de la Consiliul Raional Cahul.

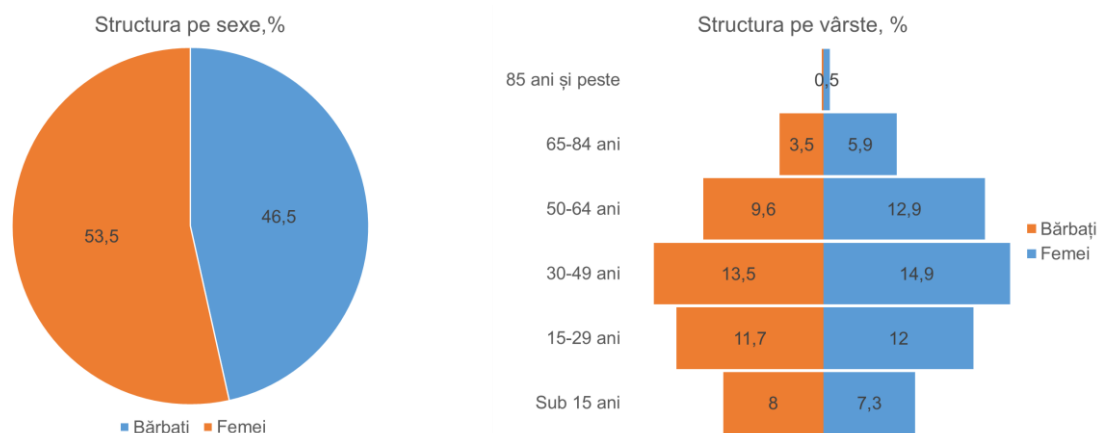
De asemenea, pentru o mai bună elucidare a situației în domeniul implicării femeilor în procesul decizional din Cahul a fost elaborat un chestionar, care a fost plasat pe internet. Trebuie de menționat că la chestionar au răspuns doar 15 persoane. Deși rezultatele chestionarului nu pot fi considerate reprezentative, ele oferă o anumită imagine privind participarea femeilor în procesul decizional.

Aspecte privind situația demografică din municipiul Cahul

Cea mai mare parte a locuitorilor municipiului Cahul sunt femei. Conform datelor „Recensământului Populației și al Locuințelor 2014” în municipiul Cahul locuiau 30018 persoane. Femeile reprezentau 53,5% din populația orașului (16067 persoane), iar bărbații constituiau 46,5% (13951 persoane).

În municipiul Cahul cea mai mare parte a populației o constituie persoanele cu vârstă aptă de muncă. Aproximativ $\frac{3}{4}$ din populație sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani. (Figura 1) Ponderea femeilor cu vârstă aptă de muncă este de 74,4% (16067 persoane), iar cota bărbaților ce au vârstă productivă reprezintă 75% (13 951 persoane). Copii (persoanele cu vârste de până la 14 ani) constituie 15,3% din populația municipiului, iar vârstnicii (persoanele cu vârstă mai mare de 65 ani) au o cotă de 10%.

Figura 1. Structura populației municipiului Cahul

Sursa: <https://recensamint.statistica.md/ro/profile/164>

Rolul femeilor în cadrul autorității publice locale

În cadrul primăriei municipiului Cahul majoritatea funcțiilor sunt ocupate de femei. Astfel, în cadrul primăriei sunt angajate 44 femei și 17 bărbați. Totodată, femeile sunt încadrate în toate sub-diviziunile primăriei (Tabelul 1). De asemenea, în mai multe sub-diviziuni, precum: în Aparatul primăriei sau printre Personalul de specialitate și de deservire tehnică a primăriei, numărul femeilor e mai mare decât numărul bărbaților. Mai mult, în Contabilitatea primăriei sunt angajate doar femei.

Tabelul 1. Distribuția pe sexe a angajaților unor sub-diviziuni ale primăriei municipiului Cahul

Sub-diviziunea primăriei	Numărul de femei angajate	Numărul de bărbați angajați
Aparatul primăriei	14	1
Personalul de specialitate și de deservire tehnică a primăriei	8	6
Contabilitatea primăriei	13	-
Serviciul gestionar al primăriei	1	1
Serviciul salubritate și amenajare al teritoriului primăriei	1	1

Sursa: <https://www.primariacahul.md/index.php/primaria-cahul/specialisti>

Femeile sunt reprezentate și în funcțiile de top-management în cadrul primăriei municipiului Cahul. Conform structurii organizatorice primarul municipiului are doi viceprimari. Deși primarul este bărbat, cei doi vice-primari sunt femei.

În cadrul consiliului municipal Cahul este o prezență redusă a femeilor. Consiliul municipal Cahul este format din 27 de membri. În prezent în consiliul municipal Cahul sunt doar 5 femei. Totodată, în decursul ultimelor 4 mandate (2007-2011, 2011-2015, 2015-2019, 2019-2023) numărul femeilor din consiliu a variat între 4-7 persoane (Tabelul 2). Ponderea femeilor în consiliu a fluctuat între 15-26%. În acest context, se atestă o discrepanță mare dintre ponderea femeilor care trăiesc în municipiu ce depășește 50% și cota femeilor în Consiliul Municipal, care a constituit cel mult 26%.

Tabelul 2. Distribuția pe sexe a membrilor consiliului municipal Cahul

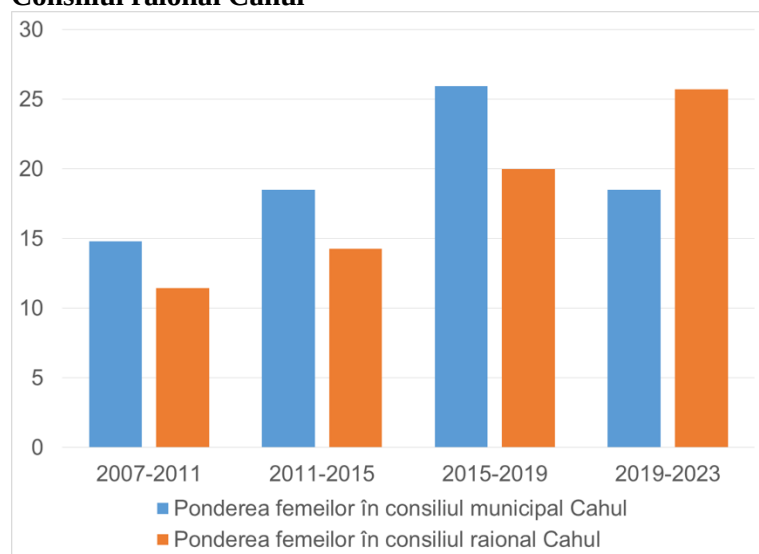
Perioada	Numărul femeilor	Numărul bărbaților
2007 - 2011	4	23
2011 – 2015	5	22
2015 – 2019	7	20
2019 – 2023	5	22

Sursa: <https://www.primariacahul.md/index.php/consiliul-orasenesc/componenta/74-lista-consilierilor-in-consiliul-orasenesc-cahul>

Numărul mic de femei din cadrul consiliului municipal determină și reprezentarea redusă a femeilor în comisiile de specialitate. În prezent în consiliul municipal sunt 3 comisii. În comisia buget, finanțe, impozite și taxe locale, tarife, industrie și comerț, business și atragerea investițiilor sunt 3 femei și 6 bărbați. În comisia activități social-culturale, educație, tineret și sport, drept, protecție socială, sănătate publică, turism și culte sunt 2 femei și 7 bărbați. În comisia servicii comunale, infrastructură, construcții, urbanism, funciare, locative, imobil și protecția mediului sunt 9 bărbați.

În consiliul raional Cahul se atestă o tendință de creștere a numărului de femei, totuși ponderea femeilor rămâne relativ mică. În decursul ultimilor 4 mandate numărul femeilor în consiliu raional Cahul a crescut de la 4 la 9 persoane. Drept urmare, și ponderea femeilor în consiliul raional s-a majorat de la 11,4% în 2007-2011 până la 25,7% în 2019-2023 (Figura 2). În prezent, ponderea femeilor din consiliul raional Cahul (25,7%) depășește un pic cota femeilor din consiliul municipal Cahul (22,7%). Totodată, în pofida unei tendințe de creștere a reprezentativității femeilor în consiliul raional, cota femeilor din acest organ al administrației publice locale este mai mică decât ponderea femeilor în totalul populație din raionul Cahul, care conform recensământului din 2014 constituia 51,7%.

Figura 2. Ponderea femeilor în consiliul municipal Cahul și în Consiliul raional Cahul

În alte platforme de interacțiune dintre Primăria municipiului Cahul și societatea civilă, cum ar fi din Comisia Bugetare Participativă, rolul femeilor este redus. În municipiul Cahul, din 2019 se implementează bugetarea participativă. Prin bugetarea participativă cetățenii au posibilitatea să decidă direct, prin votare, cum va fi cheltuită o parte din resursele bugetare ale localității. Cetățenii votează pentru unul sau mai multe proiecte dintr-o listă de proiecte, iar ulterior Primăria finanțează implementarea proiectelor ce au acumulat cele mai multe voturi. În acest proces este constituită un Grup de Bugetare Participativă, format din membrii administrației publice locale și a societății civile și care are drept scop elaborarea listei finale a proiectelor ce urmează a fi votată de cetățeni. Selectarea se face în baza unor criterii precum: proiectul nu trebuie să depășească suma totală alocată pentru bugetarea participativă sau realizarea proiectului nu trebuie să dăuneze mediului ambiant. În municipiul Cahul, în cadrul Comisiei de bugetare participativă sunt 2 femei și 7 bărbați.

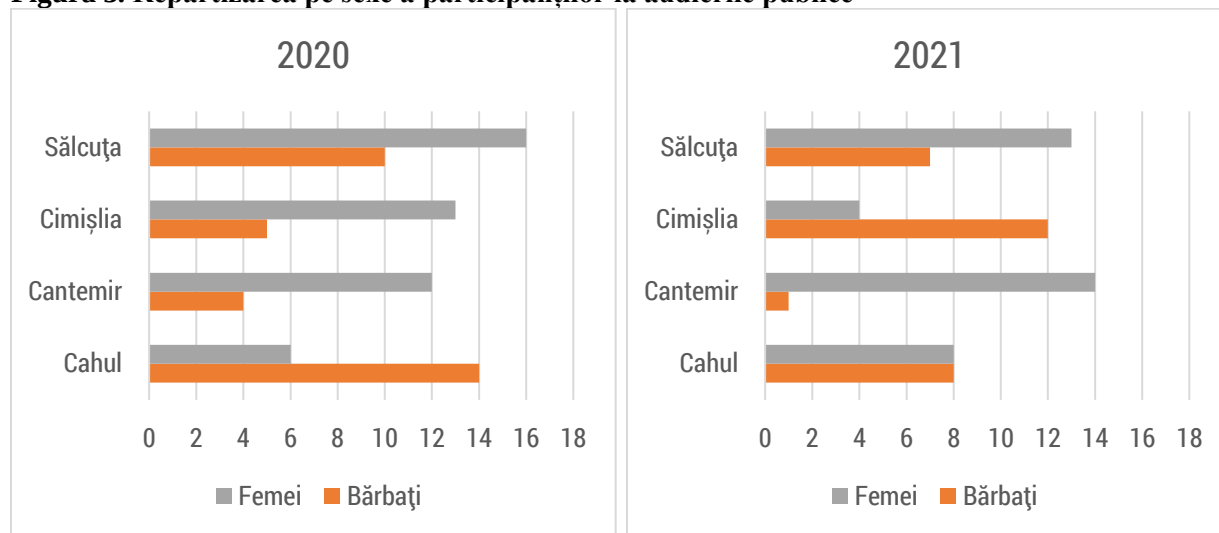
Interviewarea a scos în evidență un aspect contradictoriu - deși majoritatea respondenților consideră că femeile au posibilitatea de a influența deciziile în cadrul administrației publice locale, în cadrul Consiliului municipal numărul femeilor e relativ mic. Astfel 86,7% din intervievați consideră că femeile pot influența deciziile în cadrul administrației publice locale (APL). Această opinie corespunde într-o oarecare măsură cu situație efectivă. În cadrul Primăriei femeile dețin funcții importante și în acest context pot influența procesul decizional. În același timp, în cadrul consiliului municipal ponderea femeilor este mică. Respondenții au explicat prezența redusă a femeilor în Consiliul raional prin următoarele cauze:

- ✓ Neîncrederea femeilor în propriile forțe;
- ✓ Informarea mai redusă a femeilor decât a bărbaților privind chestiunile politice;
- ✓ Interesul redus al femeilor pentru politică;
- ✓ Lipsa de timp din partea femeilor pentru implicarea în activitatea politică la nivel local;
- ✓ Nedorința femeilor de a se implica în activitatea politică.

Implicarea femeilor în cadrul activităților de consultare a populației realizate de administrația publică locală

Deși în localitățile din sudul Republicii Moldova se constată o participare mai activă a femeilor în cadrul audierilor publice, în municipiul Cahul implicarea femeilor este mai redusă. În cadrul proiectului ”Informează, Abilitează și Acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, în perioada 2020 și 2021 AO ”AZI” a monitorizat audierile publice locale pe marginea proiectelor bugetului în câteva localități din sudul Republicii Moldova: Sălcuța (raionul Căușeni), orașele Cimișlia, Cantemir și municipiul Cahul. La audierile publice au participat între 15 și 26 de persoane. La majoritate audierilor publice numărul femeilor a fost mai mare decât numărul bărbaților (Figura 3). Totuși, în municipiul Cahul prezența femeilor a fost mai redusă. De exemplu, la audierile publice în 2020 au participat 6 femei și 14 bărbați, iar în 2021 la eveniment au fost prezenți 8 femei și 8 bărbați. La fel, și în Cimișlia în 2021 la audieri publice au participat mai puține femei decât bărbați (4 femei și 12 bărbați).

Figura 3. Repartizarea pe sexe a participanților la audierile publice

În baza interviuării s-a stabilit că deși APL din Cahul utilizează diferite modalități de informare și consultare a populației, femeile nu se implică în acest activități. Astfel 2/3 din respondenți consideră că administrația publică locală utilizează des instrumente prin care se consultă opinia cetățenilor (organizează grupuri de lucru, audieri publice, întâlniri cu cetățenii). În același timp peste jumătate din persoanele interviuate (53,3%) consideră că femeile nu se implică des, în general, în procesul decizional și, în particular, în activitățile de consultare a proiectului bugetului. De asemenea, majoritatea respondenților (53,3%) au afirmat că nu au asistat la ședințele consiliului municipal, deși adunările acestei autorități locale sunt deschise pentru publicul larg. Respondenții au menționat că principalele două cauze care determină prezentarea redusă la ședințele consiliului municipal sunt: lipsa de timp (ședințele se desfășoară, de obicei, în timpul orelor de lucru) și dezinteresul față de activitatea APL.

Concluzii și recomandări

În baza analizei s-a constatat că în municipiul Cahul există posibilități pentru ca femeile să se implice în activitățile politice și cele legate de administrarea municipiului, însă reprezentarea femeilor este, relativ, redusă. Aici trebuie de menționat că această stare de fapt este determinată de reprezentarea redusă a femeilor în consiliul municipal Cahul, în timp ce în Primărie femeile au o pondere

importantă în procesul decizional. Astfel, în prezent, mai puțin de 1/5 din membrii consiliului municipal sunt femei, ceea ce reprezintă o discrepanță mare în raport cu ponderea femeilor din municipiu care constituie 53,5% conform recensământului din 2014. În același timp în Primărie funcțiile de top-management sunt ocupate de primar și doi vice-primari, iar cei doi vice-primari sunt femei. De asemenea, majoritatea angajaților primăriei sunt femei.

Totodată, studiul a scos în evidență faptul că deși APL utilizează diferite instrumente pentru consultarea opiniei cetățenilor, implicarea femeilor în aceste activități este redusă. Acest fapt se referă atât, în general, la procesul decizional la nivel local, cât și la, consultarea proiectului bugetar.

În baza cercetării s-a constatat că prezența, relativ, redusă a femeilor în procesul decizional, atât prin participarea directă în cadrul APL, cât și prin implicarea în activitățile de consultare organizate de APL este determinată de următorii factori:

- ✓ Neîncrederea femeilor în propriile forțe;
- ✓ Informarea mai redusă a femeilor decât a bărbaților privind chestiunile politice;
- ✓ Interesul redus al femeilor pentru politică;
- ✓ Lipsa de timp din partea femeilor.

Pentru determinarea soluțiilor ce ar duce la sporirea participării femeilor în procesul decizional în municipiul Cahul pe data de 10 iunie 2022 a fost organizată ședința coaliției locale. În cadrul ședinței au fost prezentate două studii: primul dedicat implicării femeilor în procesul decizional și al doilea consacrat asigurării egalității de gen prin prisma bugetării în bază de programe. În baza discuțiilor din cadrul ședinței au fost identificate 3 grupe de slujii:

1. Organizarea unor campanii de informare și chiar, de instruire, a femeilor, dar și a altor grupuri sociale, de exemplu a tinerilor, privind diferite aspecte ce țin de procesul decizional (atribuțiile APL, relația dintre APL și administrația publică centrală, calendarul bugetar, procesul electoral);
2. Extinderea modalităților de informare prealabilă a cetățenilor privind activitățile APL, în particular, a acțiunilor care țin de interacțiunea cu cetățenii. Aici ne referim la faptul că pe lângă plasarea informației pe site-ul primăriei e nevoie de utilizat și alte modalități: informare prin rețelele de socializare și platformele electronice de comunicare, utilizarea panourilor informaționale, informarea cetățenilor prin comunicarea directă cu ei;
3. Organizarea evenimentelor de consultare în condiții de timp favorabile cetățenilor (după orele 18:00 sau în zilele de week-end). Acest fapt ar putea duce la o mai bună participare a populației, inclusiv a femeilor, la evenimente.